

PRO BONO

April/2024

1. ZÁKON O OCHRANE SPOTREBITEĽA

Národná rada Slovenskej republiky prináša nový **zákon o ochrane spotrebiteľa**, ktorý zjednocuje viacero **doteraz platných právnych predpisov** v oblasti ochrany spotrebiteľa a nahrádza ich jediným zákonom. Zákon o ochrane spotrebiteľa má **odstrániť doterajší trend, ktorý spočíval spravidla v prijímaní osobitných predpisov v reakcii** na jednotlivé smernice a nariadenia Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa. Zákon o ochrane spotrebiteľa, úzko prepojený na Občiansky zákonník, by mal do budúcnosti predstavovať **základný právny predpis v oblasti ochrany spotrebiteľa a subsumovať aj budúce legislatívne iniciatívy.**

2. NOVELA ZÁKONOV V SÚVISLOSTI SO ZLEPŠOVANÍM PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA

S cieľom postupného **znižovania regulačnej záťaže podnikateľov** právnymi predpismi Slovenskej republiky bola prijatá **novela zákonov v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia**, ktorej základným účelom je najmä snaha **(A) zvýšiť motiváciu k začatiu a rozvoju podnikania** v Slovenskej republike, **(B) poskytnúť konkurenčnú výhodu** v porovnaní s okolitými krajinami a v konečnom dôsledku **(C) zlepšiť kvalitu podnikateľského prostredia** a **(D) znížiť jeho administratívnu záťaž.**

3. NOVELA ZÁKONA O ÚČTOVNÍCTVE

Obsahom tohto príspevku je úprava **zákona o účtovníctve**, zavádzajúceho požiadavky na **(A) uvádzanie informácií** (napríklad informácií uvádzaných vo výročnej správe vybraných účtovných jednotiek - ich vplyv na environmentálnu oblasť, sociálnu oblasť, oblasť riadenia a správy...) **v súlade s európskymi štandardmi vykazovania informácií o udržateľnosti**, **(B) používanie jednotného elektronického formátu výročnej správy**, čím sa uľahčí spracovanie informácií a umožní ich porovnávanie, **(C) externé uistenie týchto informácií nezávislou stranou**, ktorou je štatutárny audítor alebo audítorská spoločnosť, čím sa zvýši spoľahlivosť uvádzaných informácií.

4. NOVELA ZÁKONA O OCHRANE HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

Novela **zákona o ochrane hospodárskej súťaže** prichádza ako reakcia na legislatívu Európskej únie, ktorá ustanovuje **podmienky, na základe ktorých budú určití prevádzkovatelia online platforiem kvalifikovaní ako strážcovia prístupu**. V prípade strážcov prístupu ide o prevádzkovateľov významných digitálnych platforiem, ktoré predstavujú **dôležitú bránu medzi komerčnými používateľmi a spotrebiteľmi**, ktorých postavenie im môže poskytnúť právomoc konať ako **súkromný tvorca pravidiel**, čím sa vytvára úzke miesto v digitálnom hospodárstve.

5. NOVELA ZÁKONA O DPH

Novela **zákona o DPH** prichádza napríklad so zmenami v procese **registrácie tuzemských zdaniteľných osôb a zahraničných zdaniteľných osôb za platiteľa dane**, či so „zúčinnením“ ustanovení, týkajúcich sa **inštitútu samozdanenia pri dovoze tovaru z tretích štátov do tuzemska**, ktoré síce náš právny poriadok pozná, avšak zatiaľ nie sú účinné.

6. NOVELA ZÁKONA O CENNÝCH PAPIEROCH A INVESTIČNÝCH SLUŽBÁCH

Novelou **zákona o cenných papieroch a investičných službách** dochádza napríklad k **(1) rozšíreniu súboru finančných nástrojov aj o DLT finančné nástroje** (Distributed ledger technology - technológia distribuovaných záznamov), **(2) implementácii legislatívy Európskej únie, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy** bližšie určujúce organizačné požiadavky na obchodné miesta, **(3) snahe o vykonanie opatrení na zníženie rizika v oblasti legalizácie výnosov z trestnej činnosti** a financovania terorizmu pri emitovaní dlhopisov.

ZÁKON O OCHRANE SPOTREBITEĽA

1. ABSTRAKT

Národná rada Slovenskej republiky prináša nový **zákon o ochrane spotrebiteľa, ktorý zjednocuje viacero doteraz platných právnych predpisov** v oblasti ochrany spotrebiteľa a nahrádza ich jediným zákonom. Zákon o ochrane spotrebiteľa má **odstrániť doterajší trend, ktorý spočíval spravidla v prijímaní osobitných predpisov v reakcii** na jednotlivé smernice a nariadenia Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa. Zákon o ochrane spotrebiteľa, úzko prepojený na Občiansky zákonník, by mal do budúcnosti predstavovať **základný právny predpis v oblasti ochrany spotrebiteľa a subsumovať aj budúce legislatívne iniciatívy.**

2. ZÁKON O OCHRANE SPOTREBITEĽA

Dňa 24. apríla 2024 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“).

Zákon o ochrane spotrebiteľa nahrádza **(1) zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, (2) zákon č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a (3) zákon č. 299/2019 Z. z. o dohľade a pomoci pri riešení nedôvodnej geografickej diskriminácie zákazníka na vnútornom trhu.**

Nový zákon o ochrane spotrebiteľa **nemá predstavovať kodifikáciu celého spotrebiteľského práva.** Podľa doterajšej právnej úpravy boli sú všeobecné inštitúty ochrany spotrebiteľa roztrieštené vo viacerých právnych predpisoch. **Orientácia v nich v ich vzájomných súvislostiach a ich následná správna aplikácia bola sťažená, a to z pohľadu samotného spotrebiteľa, podnikateľov, ba dokonca aj**

subjektov pôsobiacich v oblasti ochrany spotrebiteľa, čím sa oslaboval princíp právnej istoty.

3. ZMENY, KTORÉ ZÁKON O OCHRANE SPOTREBITEĽA PRINÁŠA

Najvýraznejšími zmenami, ktoré prináša nová právna úprava, sú **(1) zjednotenie používaných termínov v súlade s legislatívou Európskej únie, (2) aktualizácia informačných požiadaviek pri zmluvách uzatváraných na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov obchodníka v súvislosti s digitalizáciou a (3) nová úprava informačných povinností prevádzkovateľov online trhov, ktorí budú musieť napríklad vyslovene uviesť, či ponuka pochádza od obchodníka alebo nepodnikateľa, aby kupujúci mali transparentnú informáciu, či pri kúpe budú požívať ochranu priznanú im v právnom postavení spotrebiteľa.**

Zároveň zákon o ochrane spotrebiteľa stanovuje požiadavky na kompatibilitu a interoperabilitu **digitálneho obsahu a digitálnej služby.** Prostredníctvom novelizácie zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) sa v reakcii na vývoj trhu a zmeny európskej spotrebiteľskej legislatívy **zavádzajú do právneho poriadku Slovenskej republiky definície digitálneho obsahu, digitálnej služby či veci s digitálnymi prvkami.**

A. NEKALÉ PRAKTIKY NA ONLINE TRHOCH

V súvislosti s nekalými obchodnými praktikami na online trhoch sa **zavádzajú požiadavky na informovanie spotrebiteľa o tom, či a akým spôsobom obchodník zabezpečuje autenticitu spotrebiteľských hodnotení produktov, ako aj o hlavných parametroch, ktoré určujú poradie produktov vo výsledku vyhľadávania v online rozhraní a ich vzájomnom význame.** Klamlivé obchodné praktiky sa rozširujú o **marketing dvojitej kvality.**

Zároveň sa zavádza, kedy sa takáto praktika **nebude považovať za klamlivú**. Zákon o ochrane spotrebiteľa v porovnaní s doterajšou právnou úpravou podstatným spôsobom **nemá povinnosti v súvislosti s označovaním tovaru cenami, ale zavádza sa nová regulácia pri znižovaní cien, aby nedochádzalo k cenovej manipulácii** v podobe zavádzania spotrebiteľov o výške skutočnej zľavy. Ide o nekalú obchodnú praktiku, ktorá bola identifikovaná v praxi viacerých relevantných obchodníkov v Európskej únii, najmä **počas špeciálnych výpredajových akcií**.

Online trhom sa v zmysle ustanovenia § 2 písm. d) zákona o ochrane spotrebiteľa rozumie „**služba ktorá pomocou softvéru, vrátane webového sídla, časti webového sídla alebo aplikácie umožňuje spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi odlišnými od prevádzkovateľa online trhu alebo s inými spotrebiteľmi**“.

Prevádzkovateľom online trhu ďalej podľa ustanovenia § 2 písm. e) zákona o ochrane spotrebiteľa rozumieme „**osobu, ktorá prevádzkuje a poskytuje spotrebiteľom online trh, a to aj prostredníctvom inej osoby, ktorá koná v jej mene alebo na jej účet**“.

Všeobecná úprava nekalých obchodných praktík podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa ustanovuje:

„Obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak **(A) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, a (B) vo vzťahu k produktu podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa, ku ktorému sa obchodná praktika dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny spotrebiteľov, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov**.

B. VYKONÁVANIE DOHLADU

Zákonom o ochrane spotrebiteľa sa **posilňuje preventívne a výchovné pôsobenie dohľadu smerom k dohliadaným osobám**, keď sa zavádzajú nové inštitúty smerujúce k zníženiu alebo

odpušteniu sankcie za porušenie zákonnej povinnosti, **ak dohliadaná osoba (A) prijme zodpovednosť za svoje protiprávne konanie, (B) ukončí porušovanie právnych predpisov, (C) odstráni následky svojho konania a (D) odškodní spotrebiteľov**, ktorých práva boli jeho konaním porušené. Súčasne sa v základných predpisoch z oblasti ochrany spotrebiteľa **revidujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané sankcie mohli byť spravodlivejšie a proporcionálnejšie**. Sankcie sa po novom budú ukladať v závislosti od obratu obchodníka.

V úprave **dohľadu a správneho konania o porušení povinnosti** v oblasti ochrany spotrebiteľa zákon o ochrane spotrebiteľa prináša zmeny, ktoré sledujú cieľ **dosiahnuť čo najrýchlejšiu nápravu poškodených práv spotrebiteľov, a to najmä motiváciou obchodníkov k prijatiu dobrovoľných nápravných opatrení**.

Základné ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa o **výkone dohľadu** ustanovujú nasledovné pravidlá:

„Orgán dohľadu môže začať **dohľad z vlastnej iniciatívy alebo podľa osobitného predpisu**“ (ustanovenie § 27 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa). „Dohľad sa vykonáva **získavaním, spracúvaním a vyhodnocovaním informácií a podkladov o činnosti dohliadanej osoby**“ (ustanovenie § 27 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa).

„Orgán dohľadu postupuje pri výkone dohľadu **nezávisle a nestranne a využíva aj podnety a návrhy od spotrebiteľov a spotrebiteľských organizácií**. Orgán dohľadu nie je podnetmi a návrhmi **podľa predchádzajúcej vety viazaný**“ (ustanovenie § 27 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa). „**Predmetom výkonu dohľadu** a konania o porušení povinnosti **nie je rozhodovanie sporu z právneho vzťahu medzi dohliadanou osobou a spotrebiteľom**“ (ustanovenie § 27 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa).

„Orgán dohľadu dbá pri výkone dohľadu a v konaní o porušení povinnosti na **práva a oprávnené záujmy dohliadanej osoby a na ochranu**

všeobecného záujmu spotrebiteľov, ktorý nie je len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov (ďalej len „kolektívny záujem spotrebiteľov“)“ (ustanovenie **§ 27 ods. 5** zákona o ochrane spotrebiteľa). „Orgány dohľadu sú pri výkone dohľadu povinné si **navzájom poskytovať súčinnosť**“ (ustanovenie **§ 27 ods. 6** zákona o ochrane spotrebiteľa).

C. OBČIANSKY ZÁKONNÍK

Zákon o ochrane spotrebiteľa prináša aj významné doplnenie Občianskeho zákonníka.

Novinkou je napríklad doplnenie nového ustanovenia **§ 119a** Občianskeho zákonníka.

„**Vecou s digitálnymi prvkami** je akákoľvek hnutelná vec, ktorá obsahuje **digitálny obsah alebo digitálnu službu alebo je s digitálnym obsahom alebo digitálnou službou prepojená** takým spôsobom, že absencia digitálneho obsahu alebo digitálnej služby by bránila tomu, aby vec plnila svoje funkcie“ (ustanovenie **§ 119a ods. 1** Občianskeho zákonníka).

„Digitálnym obsahom sú **údaje, ktoré sa vytvárajú a dodávajú v digitálnej forme**“ (ustanovenie **§ 119a ods. 2** Občianskeho zákonníka).

„Digitálnou službou je služba, ktorá spotrebiteľovi umožňuje **vytvárať, spracúvať alebo uchovávať údaje v digitálnej forme** alebo mať k takýmto údajom prístup, alebo ktorá umožňuje výmenu alebo akúkoľvek interakciu údajov v digitálnej forme, ktoré nahrávajú alebo vytvárajú užívatelia služby“ (ustanovenie **§ 119a ods. 3** Občianskeho zákonníka). „**Digitálnym plnením je digitálny obsah a digitálna služba**“

(ustanovenie **§ 119a ods. 4** Občianskeho zákonníka).

Zmeny, ktoré zákon o ochrane spotrebiteľa do Občianskeho zákonníka priniesol sa dotkli aj ďalších oblastí, napríklad oblasti **(A) zodpovednosti za vady, (B) spotrebiteľskej kúpnej zmluvy, (C) spotrebiteľských zmlúv s digitálnym plnením a pod.**

4. ĎALŠIE NOVELIZOVANÉ PRÁVNE PREDPISY

Zákonom o ochrane spotrebiteľa dochádza k zmene a doplneniu väčšieho množstva zákonov, napríklad **(1) Devízového zákona, (2) zákona o reklame, (3) zákona o bankách, (4) zákona o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa, (5) Občianskeho zákonníka, (6) zákona o rozhodcovskom konaní, (7) zákona o elektronickom obchode, (8) zákona o starobnom dôchodkovom sporení a pod.**

Vzhľadom na obsahovú rozsiahlosť vlastného textu zákona o ochrane spotrebiteľa odkazujeme na jeho plné znenie, upravujúce všetky zmeny, ktoré zákon o ochrane spotrebiteľa prináša.

5. ÚČINNOSŤ ZÁKONA O OCHRANE SPOTREBITEĽA

Zákon o ochrane spotrebiteľa nadobúda účinnosť **dňa 01. júla 2024.**

Publikované dňa 22.06.2024.

NOVELA ZÁKONOV V SÚVISLOSTI SO ZLEPŠOVANÍM PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA

1. ABSTRAKT

S cieľom postupného znižovania regulačnej záťaže podnikateľov právnymi predpismi Slovenskej republiky bola prijatá novela zákonov v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia, ktorej základným účelom je najmä snaha (A) zvýšiť motiváciu k začatiu a rozvoju podnikania v Slovenskej republike, (B) poskytnúť konkurenčnú výhodu v porovnaní s okolitými krajinami a v konečnom dôsledku (C) zlepšiť kvalitu podnikateľského prostredia a (D) znížiť jeho administratívnu záťaž.

2. NOVELA ZÁKONOV V SÚVISLOSTI SO ZLEPŠOVANÍM PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA

Dňa 24. apríla 2024 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 109/2024 Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia a znižovaním administratívnej záťaže.

Novelou dochádza k zmene a doplneniu (1) zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh (ďalej len „chemický zákon“), (2) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike (ďalej len „zákon o energetike“), (3) zákona č. 94/2013 Z. z. o puncovníctve a skúšaní drahých kovov (ďalej len „puncový zákon“) a (4) zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov (ďalej len „zákon o ochrane osobných údajov“)

3. PREHLAD ZMIEN, KTORÉ NOVELA PRINIESLA

Najdôležitejšími zmenami, ktoré novela do zákonov v oblasti podnikateľského prostredia prináša, sú (A) zmiernenie limitu počtu držiteľov povolenia na podnikanie v energetike, pre ktorých môže odborne spôsobilá osoba vykonávať funkciu zodpovedného zástupcu (z pôvodne 1

držiteľa na 3), (B) odbremenenie obchodníkov, ktorí obchodujú výlučne so strieborným tovarom, pretože sa vypúšťa ich povinnosť disponovať určeným meradlom, čo prinesie zníženie finančných a administratívnych nákladov týchto obchodníkov, či (C) vyňatie zosnulých osôb z pôsobnosti zákona o ochrane osobných údajov.

4. CHEMICKÝ ZÁKON

A. KARTA BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV

Prvou zmenou, ktorú novela do chemického zákona prináša, je úprava ustanovenia § 6 chemického zákona, ktoré upravuje kartu bezpečnostných údajov.

Ustanovenie § 6 ods. 1 chemického zákona („Ak je dodávateľ látky alebo zmesi povinný vypracovať kartu bezpečnostných údajov podľa osobitného predpisu, musí ju poskytnúť každému príjemcovi látky alebo zmesi a Národnému toxikologickému informačnému centru v štátnom jazyku.“) a ustanovenie § 6 ods. 2 chemického zákona („Dodávateľ bezodkladne aktualizuje kartu bezpečnostných údajov a v jej revidovanej podobe ju poskytne najneskôr do piatich pracovných dní od aktualizácie každému príjemcovi, ktorému látku alebo zmes v uplynulých 12 mesiacoch dodával, a Národnému toxikologickému informačnému centru.“) sa novelou upravujú v tom zmysle, že z oboch citovaných ustanovení sa vypúšťajú slová „Národné toxikologické informačné centrum“.

Po novom tak platí, že dodávateľ látky alebo zmesi podľa chemického zákona, ktorý musí vypracovať bezpečnostnú kartu, údajov, túto predkladá už len príjemcovi látky alebo zmesi, nie však Národnému toxikologickému informačnému centru.

Ďalej v zmysle novely platí, že dodávateľ už aktualizovanú kartu bezpečnostných údajov nepredkladá Národnému toxikologickému informačnému centru, ale iba príjemcovi, ktorému látku alebo zmes v uplynulých 12 mesiacov dodával.

B. SPRÁVNE DELIKTY

Ďalšou zmenou, ktorú novela do chemického zákona priniesla je úprava ustanovení, týkajúcich sa **správnych deliktov**. Uvedená úprava nadväzuje na vyššie opísanú zmenu podľa ustanovenia **§ 6** chemického zákona.

Po novom platí, že „právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorá uvádza na trh látku alebo zmesi, sa dopustí správneho deliktu, ak **(D) nepredloží informácie podľa osobitného predpisu v štátnom jazyku prostredníctvom predkladacieho portálu Európskej chemickej agentúry (ďalej len „agentúra“), (E) nepredloží aktualizáciu informácií podľa osobitného predpisu v štátnom jazyku prostredníctvom predkladacieho portálu agentúry.**“

V zmysle doterajšej právnej úpravy sa správneho deliktu dopustila „právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorá **uvádzala na trh látku alebo zmesi, ak nezaslala kartu bezpečnostných údajov vypracovanú v štátnom jazyku podľa osobitného predpisu Národnému toxikologickému informačnému centru**“ (pôvodné ustanovenie **§ 33 ods. 1 písm. d)** chemického zákona) a ak „**nezaslala aktualizovanú kartu bezpečnostných údajov Národnému toxikologickému informačnému centru** podľa ustanovenia **§ 6** chemického zákona“ (pôvodné ustanovenie **§ 33 ods. 1 písm. e)** chemického zákona).

5. ZÁKON O ENERGETIKE

A. ZODPOVEDNÝ ZÁSTUPCA

Prvou zmenou, ktorú novela do zákona o energetike premietla je **zvýšenie počtu osôb**

s povolením na podnikanie v energetike, pre ktorú je možné vykonávať funkciu zodpovedného zástupcu.

Zodpovedným zástupcom je fyzická osoba, ktorá zodpovedá za **odborné vykonávanie povolenej činnosti podľa zákona o energetike**. Zodpovedný zástupca musí mať **odbornú spôsobilosť na vykonávanie povolenej činnosti preukázanú vydaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti** (na získanie ktorého je potrebné preukázanie vzdelania a príslušnej praxe a zloženie odbornej skúšky pred odbornou komisiou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky).

Po novom platí, že „funkciu zodpovedného zástupcu možno vykonávať **najviac pre tri osoby**, ktorým bolo vydané povolenie na podnikanie v energetike podľa ustanovenia **§ 6 ods. 2** zákona o energetike (ďalej len „držiteľ povolenia“).

V zmysle novej právnej úpravy bude môcť zodpovedný zástupca vykonávať túto funkciu **pre troch držiteľov povolenia (pôvodne len pre jedného)**. Uvedenou zmenou sa **zjednoduší prístup k získaniu povolenia na podnikanie v energetike, čím sa podporí záujem subjektov o prístup na tento trh a hospodárska súťaž v tomto sektore ako taká.**

B. PRIPÁJANIE ZARIADENÍ NA VÝROBU ELEKTRINY

Ďalšou zmenou, ktorú novela do zákona o energetike prináša, je úprava ustanovenia **§ 12 ods. 13** zákona o energetike.

Uvedenou zmenou dochádza k **zjednodušeniu pripájania zariadení na výrobu elektriny do prenosovej sústavy a distribučnej sústavy**. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky už **nebude vyžadovať osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia v danom procese ako doklad k žiadosti o pripojenie zariadenia na výrobu elektriny do prenosovej sústavy alebo do distribučnej sústavy**. **Osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia bude ďalej dokladom pre územné konanie a stavebné konanie a**

dokladom pre vydanie **povolenia na podnikanie v energetike**.

C. POVINNOSŤ POSKYTNÚŤ SÚČINNOSŤ PRI KONTROLE ODBERNÉHO PLYNOVÉHO ZARIADENIA

Zmenou si prešlo aj ustanovenie **§ 73 ods. 4** zákona o energetike. Podľa doterajšieho znenia ustanovenia **§ 73 ods. 4** zákona o energetike bol **povinný poskytnúť súčinnosť** pri kontrole odberného plynového zariadenia **odberateľ**. V praxi sa však stávalo, že **odberateľ a vlastník nehnuteľnosti nie sú tie isté osoby**. Je to práve **vlastník nehnuteľnosti, ktorý častokrát disponuje ako právnymi, tak aj technickými nástrojmi potrebnými na realizáciu kontroly** odberného plynového zariadenia. Prax ukázala, že odberateľ plynu, ktorý je nájomník zároveň fakticky **nevie poskytnúť súčinnosť potrebnú na kontrolu odberného plynového zariadenia, napriek tomu, že mu je uložená takáto povinnosť**. Z uvedeného dôvodu sa povinnosť podľa ustanovenia **§ 73 ods. 4** zákona o energetike rozširuje **aj na vlastníkov nehnuteľnosti**.

D. ZÍSKAVANIE ODPOČTOV NA ODBERNOM MIESTE

Novinkou je aj zmenené ustanovenie **§ 76 ods. 2** zákona o energetike, v zmysle ktorého platí:

„Prevádzkovateľ distribučnej siete je povinný vykonať fyzický odpočet stavu počítadla určeného meradla na odbernom mieste, ktoré nie je vybavené určeným meradlom s diaľkovým odpočtom minimálne raz za 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, ak odberateľ nepotvrdil prevádzkovateľovi distribučnej siete záujem o nahlásenie stavu počítadla určeného meradla ako náhrady za fyzický odpočet alebo nejde o odberné miesto so spotrebou, ktorá neprekročila 200 m³ za rok za obdobie posledných piatich rokov; fyzický odpočet u odberateľa plynu mimo domácnosti je povinný vykonať každoročne k 31. decembru v priebehu mesiaca december príslušného kalendárneho roka.

Fyzickým odpočtom stavu počítadla určeného meradla na odbernom mieste sa rozumie aj odpočet na základe stavu počítadla určeného meradla nahláseného odberateľom plynu a odsúhlaseného prevádzkovateľom distribučnej siete. Ak odberateľ plynu potvrdí prevádzkovateľovi distribučnej siete záujem o nahlásenie stavu počítadla určeného meradla ako náhrady za fyzický odpočet a nenahlási odpočet v dohodnutej lehote, je prevádzkovateľ distribučnej siete oprávnený použiť typový diagram dodávky pre stanovenie odpočtu tohto odberateľa. Odberateľ plynu mimo domácnosti môže každoročne nahlásiť svojmu dodávateľovi plynu alebo prevádzkovateľovi distribučnej siete skutočný stav počítadla určeného meradla k 31. decembru najneskôr do piatich kalendárnych dní od skončenia kalendárneho roka.

Prevádzkovateľ distribučnej siete má právo použiť typové diagramy dodávky, ak nemá k dispozícii údaje o skutočnom stave počítadla určeného meradla alebo údaje o stave počítadla určeného meradla nahláseného odberateľom plynu a odsúhlaseného prevádzkovateľom distribučnej siete alebo ak spotreba na odbernom mieste za posledných päť rokov neprekročila 200 m³ za rok. Prevádzkovateľ distribučnej siete je povinný oznámiť dodávateľovi plynu údaje za odberné miesta odberateľov plynu mimo domácností do 10 kalendárnych dní od skončenia kalendárneho roka“ (ustanovenie **§ 76 ods. 2** zákona o energetike).

Citovaným ustanovením **§ 76 ods. 2** zákona o energetike sa ustanovuje **nový hospodárny spôsob získavania odpočtov na odberanom mieste**. V záujme odberateľov sa zavádza možnosť nahlásenia záujmu o nahradenie fyzického odpočtu, ktoré sa bude môcť realizovať cez **funkcionalitu mobilnej aplikácie**. Predmetná úprava umožní moderný spôsob vykonávania odpočtov na odberných miestach, ktorý je navyše **hospodárny a zvyšuje ochranu obydlia jednotlivých odberateľov**.

6. PUNCOVÝ ZÁKON

Jednou zo zmien, ktorú novela do puncového zákona priniesla je úprava **povinnosti, podľa ktorej musí byť každá prevádzkareň vybavená určenými meradlami.**

Doterajšia právna úprava ustanovovala, že určenými meradlami musí byť **vybavená každá prevádzkareň; to platilo aj na predaj tovaru mimo prevádzkarne.** Novelizovaná úprava však zavádza z tejto povinnosti výnimku pre tých obchodníkov, ktorí **obchodujú výlučne so strieborným tovarom, pri ktorom hmotnosť jedného kusu neprevyšuje 10 gramov.**

Týmto opatrením dôjde k **odbremeniu a zníženiu finančnej aj administratívnej záťaže** uvedenej skupiny obchodníkov; ide predovšetkým o tých obchodníkov u ktorých **strieborný tovar tvorí len doplnkovú položku k hlavnému typu tovaru** (napr. bižutéria, módne doplnky, suveníry, oblečenie a pod.). **Zaobstaranie určených meradiel na každú prevádzku a ich pravidelné metrologické overovanie** predstavujú pre túto skupinu obchodníkov neúmerne vysokú **finančnú záťaž v pomere k príjmom z predaja strieborného tovaru.** V nadväznosti na túto zmenu odpadáva pre obchodníkov obchodujúcich výlučne so strieborným tovarom do 10 gramov **povinnosť uvádzať hmotnosť predaného tovaru na doklade pri predaji tovaru** (ustanovenia § 33 ods. 4 a § 35 ods. 2 puncového zákona).

7. ZÁKON O OCHRANE OSOBNÝCH ÚDAJOV

Novela na záver upravuje aj **zákon o ochrane osobných údajov**, a to hlavne v oblasti **osobných údajov zosnulých osôb.**

Právna úprava ochrany osobných údajov zosnulých osôb sa v aplikačnej praxi ukázala ako neefektívna, neprimerane zaťažujúca a nad rámec príslušnej európskej legislatívy (najmä **nariadenia 2016/679 z 27. apríla 2016** o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (ďalej len „nariadenie GDPR“), pričom v praxi dochádza k nejasnostiam, ako je túto úpravu potrebné aplikovať, a preto neprináša želaný efekt.

Medzi tieto nejasnosti patrí napríklad otázka, **ko môže uplatňovať práva dotknutej osoby ako právo na prístup alebo právo podať návrh na začatie konania o ochrane osobných údajov, prípadne nejasnosti súvisiace s neposkytnutím súhlasu čo i len jednou blízkou osobou.** Len niekoľko členských štátov má upravenú ochranu osobných údajov zosnulých osôb.

Novela preto **mení rozsah pôsobnosti zákona o ochrane osobných údajov**, z ktorej sa **vyníma okruh osobných údajov zosnulých osôb.** Nová právna úprava je súladná s odôvodnením bodu 27 preambuly nariadenia GDPR, podľa ktorého sa toto nariadenie **neuplatňuje na osobné údaje zosnulých osôb.**

8. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť **dňa 01. júla 2024.**

Publikované dňa 22.06.2024.

NOVELA ZÁKONA O ÚČTOVNÍCTVE

1. ABSTRAKT

Obsahom tohto príspevku je úprava **zákona o účtovníctve**, zavádzajúceho požiadavky na **(A) uvádzanie informácií** (napríklad informácií uvádzaných vo výročnej správe vybraných účtovných jednotiek - ich vplyv na environmentálnu oblasť, sociálnu oblasť, oblasť riadenia a správy...) **v súlade s európskymi štandardmi vykazovania informácií o udržateľnosti**, **(B) používanie jednotného elektronického formátu výročnej správy**, čím sa uľahčí spracovanie informácií a umožní ich porovnávanie, **(C) externé uistenie týchto informácií nezávislou stranou**, ktorou je štatutárny audítor alebo audítorská spoločnosť, čím sa zvýši spoľahlivosť uvádzaných informácií.

2. NOVELA ZÁKONA O ÚČTOVNÍCTVE

Dňa 24. apríla 2024 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 105/2024 Z. z. (ďalej len „**novela**“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve (ďalej len „**zákon o účtovníctve**“).

Okrem zákona o účtovníctve novelou dochádza aj k zmenám a doplneniam **(1) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník**, **(2) zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov**, **(3) zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri** a **(4) zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite** (ďalej len „**zákon o štatutárnom audite**“).

3. ZMENY, KTORÉ NOVELA DO ZÁKONA O ÚČTOVNÍCTVE PRINÁŠA

A. NOVÉ POJMY V ZÁKONE O ÚČTOVNÍCTVE

Novela prináša do zákona o účtovníctve úpravu nových pojmov.

„**Aspektami udržateľnosti** sa pre účely zákona o účtovníctve rozumejú **environmentálne faktory**, **sociálne faktory**, **faktory týkajúce sa ľudských práv** a **faktory oblasti správy a riadenia vrátane**

faktorov udržateľnosti podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 2 ods. 4 písm. n) zákona o účtovníctve).

„**Vykazovaním informácií o udržateľnosti** sa na účely zákona o účtovníctve rozumie **vykazovanie informácií, ktoré súvisia s aspektmi udržateľnosti, v súlade s ustanovením § 20c alebo § 20g zákona o účtovníctve**“ (ustanovenie § 2 ods. 4 písm. o) zákona o účtovníctve).

B. INDIVIDUÁLNE VYKAZOVANIE INFORMÁCIÍ O UDRŽATEĽNOSTI A KONSOLIDOVANÉ VYKAZOVANIE INFORMÁCIÍ O UDRŽATEĽNOSTI

Azda najvýraznejšou zmenou, ktorú novela do zákona o účtovníctve prináša, je doplnenie **nových ustanovení § 20c až 20i** zákona o účtovníctve, z ktorých vyberáme najdôležitejšie časti.

Novelou zákona o účtovníctve sa ustanovuje **rozsah účtovných jednotiek, ktorým vzniká povinnosť zahrnúť do výročnej správy vykazovanie informácií o udržateľnosti**, pričom vzhľadom na potrebu ich jednoznačnej odlišiteľnosti od iných informácií, ktoré sa vo výročnej správe uvádzajú podľa ustanovenia § 20 zákona o účtovníctve, je potrebné ich **uvádzať v osobitnej časti výročnej správy**.

Čo sa týka **povinnosti individuálneho vykazovania informácií o udržateľnosti**, ustanovenie § 20c ods. 1 zákona o účtovníctve ukladá túto povinnosť pre banku okrem Národnej banky Slovenska, zaist'ovňu a poisťovňu okrem zdravotnej poisťovne a ustanovenie § 20c ods. 2 zákona o účtovníctve ukladá túto povinnosť **účtovnej jednotke, ktorou je obchodná spoločnosť**. Vzhľadom na nízky počet účtovných jednotiek v Slovenskej republike spadajúcich do kategórie **stredne veľkých a veľkých podnikov bola na účely finančného vykazovania vytvorená kategória „veľká účtovná jednotka“** od veľkostných kritérií definujúcich stredne veľký podnik.

Pre účely vykazovania informácií o udržateľnosti je však podstatné **rozlíšiť účtovnú jednotku spĺňajúcu podmienky pre stredne veľký podnik od účtovnej jednotky spĺňajúcej podmienky pre veľký podnik, napríklad z dôvodu posúdenia prvého obdobia vykazovania či možnosti použitia zjednodušených štandardov vykazovania informácií o udržateľnosti.** Preto všetky tieto veľkostné kategórie podnikov vrátane stredne veľkého podniku boli zapracované aj do novely zákona o účtovníctve, a to cez **zadefinovanie veľkostných kritérií (suma majetku, čistý obrat, priemerný prepočítaný počet zamestnancov)** priamo v ustanoveniach týkajúcich sa vykazovania informácií o udržateľnosti.

V nadväznosti na postup, ktorý sa má uplatniť na identifikáciu informácií zahrňovaných do vykazovania informácií o udržateľnosti, sa zavádza tzv. **hľadisko dvojitej významnosti, na základe ktorého sa vyžaduje uviesť informácie o vplyve činností účtovnej jednotky na aspekty udržateľnosti vrátane toho, ako aspekty udržateľnosti ovplyvňujú účtovnú jednotku, pričom sa uvádzajú informácie, ktoré sú významné z oboch hľadísk, ako aj informácie, ktoré sú významné len z jedného hľadiska.**

V rámci vykazovania informácií o udržateľnosti sa **po novom budú uvádzať informácie o piatich oblastiach vykazovania: (1) obchodný model, (2) politiky vrátane zavedených postupov náležitej starostlivosti, (3) výsledok uvedených politík, (4) riziká a riadenie rizík a (5) kľúčové ukazovatele výkonnosti relevantné pre podnikanie.**

C. OSLOBODENIE Z INDIVIDUÁLNEHO VYKAZOVANIA A KONSOLIDOVANÉHO VYKAZOVANIA INFORMÁCIÍ O UDRŽATEĽNOSTI

V novele sa ustanovujú aj **podmienky na oslobodenie z individuálneho vykazovania informácií o udržateľnosti a konsolidovaného vykazovania informácií o udržateľnosti.** Oslobodenie od **individuálneho vykazovania informácií o udržateľnosti** je upravené v ustanoveniach **§ 20c ods. 16 až 19 a ods. 21** zákona o účtovníctve a oslobodenie od **konsolidovaného vykazovania informácií o udržateľnosti** je upravené v ustanoveniach **§ 20g**

ods. 9 až 11 a ods. 13 zákona o účtovníctve. Režim oslobodenia z povinnosti vykazovania informácií o udržateľnosti je **nezávislý od režimu oslobodenia z povinnosti zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku a konsolidovanú výročnú správu.** Jednou z podmienok pre oslobodenie z vykazovania informácií o udržateľnosti je **uloženie konsolidovaného vykazovania informácií týkajúceho sa materskej účtovnej jednotky.**

D. REGISTER ÚČTOVNÝCH ZÁVIEROK

Novelou sa ustanovujú podmienky, na základe ktorých vzniká **vybraným dcérskym účtovným jednotkám, ktoré sú obchodnými spoločnosťami (vrátane bánk, poisťovní a zaistovní) a organizačným zložkám zahraničného subjektu, povinnosť uložiť do registra účtovných závierok (ďalej len „register“)** a do **zbiery listín obchodného registra správu o udržateľnosti týkajúcu sa ich zahraničného konečného materského subjektu resp. zahraničného samostatného subjektu spĺňajúceho navrhované veľkostné kritérium.**

Novelou sa ďalej účtovnej jednotke, ktorá je organizačnou zložkou a ktorej vznikla povinnosť uloženia správy o udržateľnosti podľa ustanovenia **§ 20d ods. 2** zákona o účtovníctve, sa ustanovuje **povinnosť zverejnenia tejto správy aj na jej webovom sídle, keďže jej účtovné dokumenty sú obsahom neverejnej časti registra.**

Vzhľadom na možnosť len **obmedzených poznatkov o obsahu správy o udržateľnosti** vyhotovenej zahraničným konečným materským subjektom alebo zahraničným samostatným subjektom vrátane **možnej obmedzenej schopnosti získať tieto informácie alebo túto správu** od zahraničného konečného materského subjektu alebo zahraničného samostatného subjektu sa **obmedzuje zodpovednosť účtovných jednotiek v súvislosti s ich povinnosťami týkajúcimi sa správy o udržateľnosti podľa ustanovenia § 20d** zákona o účtovníctve.

E. UISTENIE INFORMÁCIÍ AUDÍTOROM

Za účelom **zvýšenia spoľahlivosti informácií** uvádzaných v rámci vykazovania informácií o

udržateľnosti sa zavádza požiadavka na uistenie týchto informácií audítorom. Zároveň sa umožňuje, aby audítorom vykonávajúcim uistenie v oblasti vykazovania informácií o udržateľnosti mohol byť aj iný audítor ako ten, ktorý vykonáva audit v tejto účtovnej jednotke. V tejto súvislosti sa zavádzajú aj požiadavky schvaľovania audítora valným zhromaždením.

4. ZÁKON O ŠTATUTÁRNOM AUDITE

A. PODMIENKY NA VÝKON UISTENIA V OBLASTI VYKAZOVANIA INFORMÁCIÍ O UDRŽATEĽNOSTI

Výraznejšie sa novela dotýka aj zákona o štatutárnom audite, do ktorého sa po novom vkladá napríklad nové ustanovenie § 3a zákona o štatutárnom audite, upravujúce podmienky na výkon uistenia v oblasti vykazovania informácií o udržateľnosti.

„Podmienkou na výkon uistenia v oblasti vykazovania informácií o udržateľnosti je získanie osvedčenia o spôsobilosti na výkon uistenia v oblasti vykazovania informácií o udržateľnosti (ďalej len „certifikát pre oblasť udržateľnosti“), ktorý, ak ustanovenie § 8b zákona o štatutárnom audite neustanovuje inak, úrad vydá uchádzačovi, ktorým je štatutárny audítor, o ktorom v zozname štatutárnych audítorov v časti pre oblasť udržateľnosti nie je vykonaný doplňujúci zápis, ak (A) je plne spôsobilý na právne úkony, (B) nemá pozastavenú licenciu, (C) má najmenej osem mesiacov odbornej praxe v oblasti uistenia týkajúceho sa vykazovania informácií o udržateľnosti alebo v oblasti iných služieb súvisiacich s udržateľnosťou, (D) sa zúčastňoval sústavného vzdelávania v oblasti udržateľnosti, (E) zložil skúšku na výkon uistenia v oblasti vykazovania informácií o udržateľnosti (ďalej len „skúška v oblasti udržateľnosti“) podľa ustanovenia § 15a zákona o štatutárnom audite“ (ustanovenie § 3a ods. 1 zákona o štatutárnom audite).

B. PODMIENKY DOPLŇUJÚCEHO ZÁPISU DO ZOZNAMU ŠTATUTÁRNÝCH AUDÍTOROV V ČASTI PRE OBLASŤ UDRŽATEĽNOSTI

Ďalšie doplnenie predstavuje ustanovenie § 4a zákona o štatutárnom audite, upravujúce podmienky doplňujúceho zápisu do zoznamu štatutárnych audítorov v časti pre oblasť udržateľnosti.

„Ak ustanovenie § 8b zákona o štatutárnom audite neustanovuje inak, úrad vykoná doplňujúci zápis do zoznamu štatutárnych audítorov v časti pre oblasť udržateľnosti do jedného mesiaca odo dňa doručenia písomnej žiadosti, ktorej náležitosti sú určené vnútorným predpisom úradu, o tom, (A) kto má certifikát pre oblasť udržateľnosti podľa ustanovenia § 3a ods. 1, 6 alebo ods. 7 zákona o štatutárnom audite, (B) o kom nebol v minulosti zrušený doplňujúci zápis v časti pre oblasť udržateľnosti zoznamu štatutárnych audítorov alebo mu uplynula lehota ustanovená v ustanovení § 12a ods. 6 zákona o štatutárnom audite, (C) kto zaplatil úradu zápisné za doplňujúci zápis do zoznamu štatutárnych audítorov v časti pre oblasť udržateľnosti“ (ustanovenie § 4a ods. 1 zákona o štatutárnom audite).

C. PODMIENKY DOPLŇUJÚCEHO ZÁPISU DO ZOZNAMU AUDÍTORSKÝCH SPOLOČNOSTÍ V ČASTI PRE OBLASŤ UDRŽATEĽNOSTI

Podmienky doplňujúceho zápisu do zoznamu audítorských spoločností v časti pre oblasť udržateľnosti je predmetom úpravy nového ustanovenia § 5a zákona o štatutárnom audite.

„Úrad vykoná doplňujúci zápis do zoznamu audítorských spoločností v časti pre oblasť udržateľnosti do jedného mesiaca odo dňa doručenia písomnej žiadosti, ktorej náležitosti sú určené vnútorným predpisom úradu, o právnickej osobe, (A) ktorej licencia nie je pozastavená, (B) v mene ktorej výkon uistenia v oblasti vykazovania informácií o udržateľnosti budú zabezpečovať štatutárni audítori s certifikátom pre oblasť udržateľnosti a licenciou pre oblasť udržateľnosti, (C) ktorá zaplatila úradu zápisné

za doplňujúci zápis do zoznamu auditorských spoločností v časti pre oblasť udržateľnosti“ (ustanovenie § 5a ods. 1 zákona o štatutárnom audite).

Predmetom novely je veľké množstvo zmien, ktoré sú obsiahnuté v jej vlastnom texte,

zverejnenom v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

5. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobudla účinnosť dňa **01. júna 2024.**

Publikované dňa 22.06.2024.

NOVELA ZÁKONA O OCHRANE HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

1. ABSTRAKT

Novela zákona o ochrane hospodárskej súťaže prichádza ako reakcia na legislatívu Európskej únie, ktorá ustanovuje podmienky, na základe ktorých budú určití prevádzkovatelia online platforiem kvalifikovaní ako strážcovia prístupu. V prípade strážcov prístupu ide o prevádzkovateľov významných digitálnych platforiem, ktoré predstavujú dôležitú bránu medzi komerčnými používateľmi a spotrebiteľmi, ktorých postavenie im môže poskytnúť právomoc konať ako súkromný tvorca pravidiel, čím sa vytvára úzke miesto v digitálnom hospodárstve.

2. PREHĽAD ZMIEN, KTORÉ NOVELA ZÁKONA O OCHRANE HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE PRINÁŠA

Novela odzrkadľuje nové úlohy, ktoré bude Slovenská republika plniť na základe nariadenia EP a Rady 2022/1925 zo 14. septembra 2022 o súťažeschopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora (ďalej len „nariadenie DMA“).

Nariadenie DMA ustanovuje povinnosti (A) členským štátom, (B) príslušným orgánom určených členským štátom a (C) úradom na ochranu hospodárskej súťaže. Novela kumuluje plnenie povinností v jednom ústrednom orgáne štátnej správy Slovenskej republiky, ktorým bude Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“).

Členské štáty môžu Komisii navrhnúť preskúmanie dodržiavania konkrétnych článkov nariadenia DMA, napríklad, ak usudzujú, že existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že by (A) určitý podnik mal byť označený za strážcu prístupu, že existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že (B) strážca prístupu systematicky porušoval jednu alebo viaceré vymedzené povinnosti, prípadne, že existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že (C) by sa

mala doplniť jedna alebo viac služieb v rámci digitálneho sektora do zoznamu základných platformových služieb podľa nariadenia DMA alebo sa v nariadení DMA účinne neupravuje jedna alebo viaceré praktiky, ktoré by mohli viesť k obmedzeniu súťažeschopnosti základných platformových služieb alebo by mohli byť nekalé. Na tento účel sú však členské štáty povinné Komisii predložiť aj dôkazy.

S ohľadom na vymedzené povinnosti spolupráce sa tak rozširujú už existujúce kompetencie úradu aj na oblasť uplatňovania nariadenia DMA, aby bolo možné požadovanú spoluprácu aj reálne vykonať. Ide predovšetkým o spoluprácu s Komisiou pri získavaní informácií alebo výkone inšpekcií. Novela ukladá zároveň povinnosť ostatným ústredným orgánom štátnej správy poskytnúť úradu súčinnosť pri plnení svojich povinností v zmysle implementovaných nariadení, keďže informácie môžu mať k dispozícii aj iné orgány verejnej moci. S ohľadom na skutočnosť, že najmä pre oblasť nariadenia EP a Rady 2022/2560 zo 14. decembra 2022 o zahraničných subvenciách narúšajúcich vnútorný trh (ďalej len „nariadenie o zahraničných subvenciách“) ide o rovnaký typ spolupráce pre poskytovanie súčinnosti Komisii pri poskytovaní informácií a inšpekcií, novela implementuje aj niektoré ustanovenia tohto nariadenia.

3. ZÁKONY, KTORÉ SA NOVELOU ZÁKONA O OCHRANE HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE MENIA A DOPLŇAJÚ

Dňa 18. apríla 2024 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 93/2024 Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže (ďalej len „zákon o ochrane HS“). Novelou sa okrem zákona o ochrane HS mení a dopĺňa aj zákon č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „zákon o mechanizme“).

4. ZMENY, KTORÉ NOVELA PRINIESLA

A. PRÁVOMOCI ÚRADU

Prvou zo zmien, ktorú novela do zákona o ochrane HS priniesla, je doplnenie nových ustanovení **§ 16 ods. 1 písm. c) a d)** zákona o ochrane HS, upravujúcich **právomoci úradu**.

Po novom platí, že „úrad **(C) vykonáva prešetrovanie na účel zistenia možného porušenia povinnosti podnikateľa podľa osobitného predpisu, (D) vykonáva prešetrovanie na účel zistenia, či je dôvod na podanie žiadosti o prieskum trhu podľa osobitného predpisu“** (ustanovenia **§ 16 ods. 1 písm. c) a d)** zákona o ochrane HS).

Nové ustanovenie **§ 16 ods. 1 písm. c)** zákona o ochrane HS používa pojem **podnikateľ**, pričom pojem **strážca prístupu** je definovaný v čl. 2 ods. 1 nariadenia DMA a označuje **podnik poskytujúci základné platformové služby** označené podľa čl. 3 nariadenia DMA.

Strážcom prístupu sa podľa nariadenia DMA rozumie **nielen podnik spĺňajúci kvantitatívne prahové hodnoty stanovené v nariadení DMA, ale za strážcu prístupu môže byť podľa nariadenia DMA identifikovaný aj podnik, ktorý spĺňa len prierezové kvalitatívne kritériá a môže byť označený za „budúceho“ vznikajúceho strážcu prístupu**, hoci len dočasne, v dôsledku čoho mu môžu byť uložené niektoré povinnosti strážcu prístupu.

Poskytovanie základných platformových služieb strážcami prístupu v zmysle čl. 3 nariadenia DMA je vo všeobecnosti možné považovať za **ekonomickú aktivitu, ktorá spĺňa všetky znaky hospodárskej činnosti podľa definície podnikateľa** v zmysle ustanovenia **§ 3 ods. 1** zákona o ochrane HS. Podľa uvedeného sa podnikateľom rozumie **entita, ktorá vykonáva hospodársku činnosť alebo ak ide o jej činnosť a konanie, ktoré súvisí alebo môže súvisieť so súťažou, bez ohľadu na jej právnu formu, existenciu právnej subjektivity, spôsob jej financovania, a to, či je jej činnosť zameraná na dosahovanie zisku**. V súlade s legislatívnou definíciou „podnikateľ“, je vo všeobecnosti možné

za podnikateľa považovať aj **každého strážcu prístupu**.

Definícia podnikateľa podľa ustanovenia **§ 3 ods. 1** zákona o ochrane HS, rovnako vychádza a je v súlade s **konceptom „podniku“ podľa európskej judikatúry Súdneho dvora Európskej Únie a rozhodovacej praxe európskych inštitúcií**.

Z pohľadu právomocí úradu dochádza novelou aj k **doplneniu nového ustanovenia § 16 ods. 1 písm. i)** zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

„Úrad postupuje a plní povinnosti vo veciach **digitálnych trhov a zahraničných subvencií okrem oblasti verejného obstarávania“** (ustanovenie **§ 16 ods. 1 písm. i)** zákona o ochrane HS).

Ako bolo povedané, novela **kumuluje plnenie povinností podľa nariadenie DMA v jednom ústrednom orgáne štátnej správy** Slovenskej republiky, ktorým je úrad. Nariadenie o zahraničných subvenciách **neurčuje, ktorý konkrétny orgán má v rámci členského štátu Európskej únie napríklad na účely výkonu inšpekcií a žiadosti o informácie poskytnúť Komisii súčinnosť**. Týmto orgánom tak bude úrad (mimo oblasti verejného obstarávania, ktorú úrad nemá v pôsobnosti), keďže úrad má s výkonom inšpekcií pre Komisiu skúsenosti.

B. VYŽADOVANIE INFORMÁCIÍ A SÚČINNOSTI

Novinkou je tiež doplnenie ustanovenia **§ 16 ods. 5** zákona o ochrane HS.

„Úrad má právo na plnenie úloh podľa osobitného predpisu **vyžadovať informácie alebo inú súčinnosť od ústredného orgánu štátnej správy**. Ústredný orgán štátnej správy je **povinný poskytnúť informácie alebo inú súčinnosť** v lehote určenej úradom“ (ustanovenie **§ 16 ods. 5** zákona o ochrane HS).

C. SPRÍSTUPŇOVANIE INFORMÁCIÍ

Na záver novela prináša doplnenie nového ustanovenia **§ 56 ods. 4** zákona o ochrane HS.

„Úrad **nesprístupní informáciu** požadovanú podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (ďalej len „zákon o slobode informácií“), ak sa týka **dohľadu nad dodržiavaním ustanovení zákona o ochrane HS, okrem sprístupnenia výsledku výkonu tohto dohľadu**; tým nie je dotknuté sprístupnenie informácie, ktorú úrad zverejňuje podľa ustanovenia § 30 zákona o ochrane HS“ (ustanovenie § 56 ods. 4 zákona o ochrane HS).

Citovaným ustanovením § 56 ods. 4 zákona o ochrane HS sa ustanovujú už existujúce podmienky **použitia informácií a podkladov úradu súvisiacich s prešetrovaním alebo správnym konaním úradu a zaobchádzania s nimi**. Touto úpravou sa zachováva súčasný status quo, v zmysle ktorého **úrad nesprístupňuje informácie a podklady súvisiace s prešetrovaním alebo so správnym konaním a dochádza iba k zosúladieniu s ustanovením § 11 ods. 4 zákona o slobodnom prístupe k informáciám**.

D. ZÁKON O MECHANIZME

Novela prináša aj viacero zmien do **zákona o mechanizme**.

Po novom sa napríklad **rozširuje kompetencia vlády Slovenskej republiky v oblasti plánu obnovy o „rozhodovanie o spôsobe vysporiadania podľa ustanovenia § 9 ods. 6 zákona o mechanizme“** (ustanovenie § 3 písm. g) zákona o mechanizme).

Novelou sa tiež rozširuje aj **kompetencia Národnej implementačnej a koordinačnej autority** v oblasti vykonávania plánu obnovy o „**vydávanie záväzných stanovísk k výzve na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu podľa ustanovenia § 15 zákona o mechanizme** (ďalej len „výzva“), **výzve na predkladanie projektových zámerov podľa ustanovenia § 15a**

zákona o mechanizme, priamemu vyzvaniu podľa ustanovenia § 13 ods. 1 zákona o mechanizme a zmluve podľa ustanovenia § 19 zákona o mechanizme“ (ustanovenia § 4 ods. 3 písm. g) zákona o mechanizme).

E. SPOLOČNÉ USTANOVENIA O POSKYTOVANÍ PROSTRIEDKOV MECHANIZMU

Modifikáciou si prešla aj oblasť **spoločných ustanovení o poskytovaní prostriedkov mechanizmu**, a to konkrétne zmenou ustanovenia § 13 ods. 5 zákona o mechanizme.

„**Národná implementačná a koordinačná autorita, vykonávateľ a sprostredkovateľ** sú na účely preukázania bezúhonnosti žiadateľa, prijímateľa, partnera, ich štatutárneho orgánu, člena štatutárneho orgánu alebo iných osôb konajúcich v ich mene **oprávnení od týchto osôb žiadať údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov**. Žiadateľ, prijímateľ, partner, ich štatutárny orgán, člen štatutárneho orgánu alebo iná osoba konajúca v ich mene na účely podľa prvej vety **poskytnú národnej implementačnej a koordinačnej autorite, vykonávateľovi alebo sprostredkovateľovi údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov**. Údaje podľa druhej vety národná implementačná a koordinačná autorita, vykonávateľ a sprostredkovateľ **bezodkladne zašlú v elektronickej podobe prostredníctvom elektronickej komunikácie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na vydanie výpisu z registra trestov“** (ustanovenie § 13 ods. 5 zákona o mechanizme).

5. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobudla účinnosť dňa **15. mája 2024**.

Publikované dňa 22.06.2024.

NOVELA ZÁKONA O DPH

1. ABSTRAKT

Novela zákona o DPH prichádza napríklad so zmenami v procese registrácie tuzemských zdaniteľných osôb a zahraničných zdaniteľných osôb za platiteľa dane, či so „zúčinnením“ ustanovení, týkajúcich sa inštitútu samozdanenia pri dovoze tovaru z tretích štátov do tuzemska, ktoré síce náš právny poriadok pozná, avšak zatiaľ nie sú účinné.

2. ZÁKONY, KTORÉ SA NOVELOU ZÁKONA O DPH MENIA A DOPLŇAJÚ

Dňa 24. apríla 2024 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 102/2024 Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon o DPH“).

Okrem zákona o DPH dochádza aj k zmenám a doplneniam (1) zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja (ďalej len „zákon o spotrebnej dani z minerálneho oleja“), (2) zákona č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov (ďalej len „zákon o spotrebnej dani z tabakových výrobkov“), (3) zákona č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu (ďalej len „zákon o spotrebnej dani z elektriny“), (4) zákona č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice, (5) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (ďalej len „daňový poriadok“), (6) zákona č. 331/2011 Z. z. ktorým sa mení daňový poriadok a (7) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov (ďalej len „zákon o spotrebnej dani z alkoholických nápojov“).

3. PODMIENKY, ZA KTORÝCH BOLA NOVELA PRIJATÁ

Novela bola prijatá za účelom transponovania smernice Rady (EÚ) 2020/285 z 18. februára 2020 (ďalej len „smernica (EÚ) 2020/285“), ktorá bola prijatá s cieľom zavedenia harmonizovaných

pravidiel s cieľom znížiť administratívne zaťaženie zdaniteľnej osoby - malého podniku, vyplývajúce z dodržiavania platných predpisov pre malé podniky, keďže doterajšia právna úprava založená na zdaňovaní v členskom štáte pôvodu neznižovala administratívne zaťaženie týchto zdaniteľných osôb.

Novelou sa vykonávajú zmeny v procese registrácie tuzemských zdaniteľných osôb a zahraničných zdaniteľných osôb za platiteľa dane. Tuzemská zdaniteľná osoba sa stane platiteľom dane prvým dňom kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom presiahla obrat 50 000 eur, ibaže by v prebiehajúcom kalendárnom roku presiahla obrat v tuzemsku 62 500 eur, kedy by sa stala platiteľom dane už týmto dodaním tovaru a služby, alebo by sa stala platiteľom dane skôr na základe ďalších zákonných skutočností. V tejto súvislosti je potrebné ešte upraviť práva a povinnosti platiteľov dane, ktorí si nespĺnili zákonnú registračnú alebo oznamovaciu povinnosť. Z dôvodu transpozície smernice 2020/285 a v nadväznosti na nové znenie registračných ustanovení sa upravujú aj niektoré ďalšie ustanovenia zákona o DPH.

4. KONKRÉTNE ZMENY, KTORÉ NOVELA PRINÁŠA

A. PLATITEĽ

Zmenami, ktoré novela do zákona o DPH priniesla, je napríklad doplnenie ustanovenia § 5a zákona o DPH. Na účely zákona o DPH sa vymedzuje pojem „platiteľ“, ktorý má pridelené identifikačné číslo pre daň podľa ustanovení § 4, § 4b zákona o DPH alebo ustanovenia § 5 zákona o DPH“. Vymedzenie tohto pojmu je dôležité pre správne uplatňovanie pravidiel vyplývajúcich zo zákona o DPH, predovšetkým pokiaľ ide o určenie osoby povinnej platiť daň, ako aj pre plnenie si zákonných povinností či uplatnenie práv /napríklad možnosť zmeny zdaňovacieho obdobia platiteľa dane podľa ustanovenia § 77 ods. 2 zákona o DPH či

plynutie lehôt podľa ustanovenia § 79 ods. 2 zákona o DPH (ustanovenie § 5a zákona o DPH).

Ďalšou zmenou zákona o DPH je modifikácia ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o DPH.

„Platiteľ je povinný **oznámiť spôsobom podľa ustanovenia § 6 ods. 5** zákona o DPH Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) **každý vlastný účet vedený u poskytovateľa platobných služieb alebo u zahraničného poskytovateľa platobných služieb**, ktorý bude používať na **podnikanie**, ktoré je predmetom dane podľa ustanovenia § 2 zákona o DPH (ďalej len „bankový účet“), a to **bezodkladne odo dňa, keď sa stal platiteľom, ktorý má pridelené identifikačné číslo pre daň podľa ustanovenia § 4, § 4b** zákona o DPH alebo ustanovenia § 5 zákona o DPH, alebo **odo dňa, keď si takýto bankový účet následne zriadil**“ (ustanovenie § 6 ods. 1 zákona o DPH).

B. OBLASŤ ODPOČÍTANIA DANE

V oblasti **odpočítania dane** platiteľom dochádza napríklad k úprave ustanovení § 49 ods. 4 a 6 zákona o DPH.

V ustanovení § 49 ods. 6 zákona o DPH sa ustanovuje, aby v prípade, **ak je platiteľ dane identifikovaný pre uplatňovanie osobitnej úpravy** podľa ustanovenia § 68g zákona o DPH v inom členskom štáte, resp. v iných členských štátoch, **nemal možnosť odpočítania dane z tovarov a služieb kúpených v tuzemsku, ktoré použije na účely podnikania oslobodeného od dane v dotknutých členských štátoch** (ustanovenie § 49 ods. 6 zákona o DPH).

V nadväznosti na uvedené za účelom **určenia správnej výšky odpočítateľnej dane** sa v ustanovení § 49 ods. 4 zákona o DPH zavádza, že platiteľ dane identifikovaný pre uplatňovanie osobitnej úpravy podľa ustanovenia § 68g zákona o DPH v inom členskom štáte, resp. v iných členských štátoch, bude v súlade s postupom podľa ustanovenia § 50 zákona o DPH povinný postupovať pri výpočte pomernej výšky dane, ktorú môže odpočítať podľa ustanovenia § 49 ods. 4 zákona o DPH tak, že do **menovateľa pri výpočte**

koeficientu uvedie aj ním realizované plnenia v dotknutých členských štátoch, ktoré budú oslobodené od dane z dôvodu využívania tejto osobitnej úpravy uplatňovania dane (ustanovenie § 49 ods. 4 zákona o DPH).

C. OPRAVA ODPOČÍTANIA DANE

Novela sa dotkla aj oblasti **opravy odpočítania dane**, a to úpravou ustanovenia § 53 ods. 5 zákona o DPH.

Novelou sa **rozširuje povinnosť platiteľa dane odvieť daň vo výške odpočítanej dane, ak došlo ku krádeži tovaru, pri ktorom bola daň úplne alebo čiastočne odpočítaná**, na všetky situácie, v ktorých dochádza k **nezákonnému odňatiu tovaru z dispozície platiteľa dane**, čoho dôsledkom je skutočnosť, že dotknutý platiteľ dane už tento tovar **nemôže používať na svoje zdaniteľné plnenia na výstupe**. Pojem „krádež“ sa v tejto súvislosti precizuje na „**odcudzenie alebo nezákonné prisvojenie**“, čo sa približuje k trestnoprávnej terminológii používanej v skutkových podstatách trestných činov, ktorých objektívna stránka spočíva, o. i., v **neoprávnenom zmocnení sa alebo prisvojení si cudzej veci**. Z dôvodu právnej istoty sa v predmetnom ustanovení § 53 ods. 5 zákona o DPH výslovne uvádza, že v prípade **nezákonného odcudzenia alebo nezákonného prisvojenia tovaru je platiteľ dane povinný odvieť odpočítanú daň aj v prípade, ak bol tento tovar vytvorený jeho vlastnou činnosťou** (ustanovenie § 53 ods. 5 zákona o DPH).

V nadväznosti na vyššie uvedené zmeny dochádza aj k modifikácii ustanovenia § 77 ods. 2 zákona o DPH, v ktorom dochádza k zmene ustanovenia momentu, **od ktorého sa platiteľ dane môže rozhodnúť pre zdaňovacie obdobie kalendárny štvrt'rok**. Podmienkou pre túto zmenu bude okrem uplynutia viac ako 12 kalendárnych mesiacov od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom sa stal platiteľom, aj to, že je minimálne po tú istú dobu platiteľom, ktorému bolo doručené rozhodnutie o registrácii pre daň podľa ustanovenia § 4, 4b alebo podľa ustanovenia § 5 zákona o DPH (ustanovenie § 77 ods. 2 zákona o DPH).

5. ZMENY V ĎALŠÍCH PRÁVNÝCH PREDPISOCH

A. ZÁKON O SPOTREBNEJ DANI MINERÁLNEHO OLEJA

Novela prináša aj doplnenie ďalších právnych predpisov. V zákone o spotrebnej dani z minerálneho oleja dochádza napríklad k úprave ustanovenia § 29 zákona o spotrebnej dani z minerálneho oleja, upravujúceho postup pri dovoze minerálneho oleja.

B. ZÁKON O SPOTREBNEJ DANI Z TABAKOVÝCH VÝROBKOV

V zákone o spotrebnej dani z tabakových výrobkov sa mení napríklad ustanovenie § 27 zákona o spotrebnej dani z tabakových výrobkov, upravujúce postup pri dovoze tabakových výrobkov.

C. ZÁKON O SPOTREBNEJ DANI Z ELEKTRINY

Zákon o spotrebnej dani z elektriny prináša napríklad nové ustanovenie § 27a zákona o spotrebnej dani z elektriny, upravujúci osobitné ustanovenie pri dovoze uhlia na daňové územie v rámci centralizovaného colného konania.

„Ak pri dovoze uhlia vznikla daňová povinnosť v rámci centralizovaného colného konania, na ktoré nenadväzuje oslobodenie od dane, colný úrad bezodkladne po prepustení uhlia do voľného obehu oznámi osobe podľa ustanovenia § 22 ods. 3 písm. c) zákona o spotrebnej dani z elektriny výšku dane, ktorú má zaplatiť. Na oznámenie výšky dane sa primerane použijú ustanovenia colných predpisov o oznámení colného dlhu. Daň podľa prvej vety je splatná do desiatich dní odo dňa oznámenia výšky dane colným úradom“

(ustanovenie § 27a ods. 1 zákona o spotrebnej dani z elektriny).

„Ak je osoba podľa ustanovenia § 22 ods. 3 písm. c) zákona o spotrebnej dani z elektriny zahraničnou osobou, ktorá nemá aktivovanú elektronickú schránku podľa osobitného predpisu, je povinná zvoliť si pred prvým dovozom uhlia zástupcu na doručovanie, ktorý má aktivovanú elektronickú schránku podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 27a ods. 2 zákona o spotrebnej dani z elektriny).

D. ZÁKON O SPOTREBNEJ DANI Z ALKOHOLICKÝCH NÁPOJOV

V rámci zákona o spotrebnej dani z alkoholických nápojov dochádza novelou napríklad k modifikácii ustanovenia § 23 zákona o spotrebnej dani z alkoholických nápojov, upravujúceho postup pri dovoze alkoholického nápoja.

Pre prehľad o všetkých zmenách, ktoré novela do právneho poriadku Slovenskej republiky priniesla odkazujeme na jej plné znenie, zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

6. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť (A) čiastočne dňom vyhlásenia, (B) čiastočne dňa 01. júla 2024, (C) čiastočne dňa 01. januára 2025, (D) čiastočne dňa 30. júna 2025, (E) čiastočne dňa 01. júla 2025 a (F) čiastočne dňa 01. januára 2026.

Publikované dňa 22.06.2024.

NOVELA ZÁKONA O CENNÝCH PAPIEROCH A INVESTIČNÝCH SLUŽBÁCH

1. ABSTRAKT

Novelou zákona o cenných papieroch a investičných službách dochádza napríklad k (1) rozšíreniu súboru finančných nástrojov aj o DLT finančné nástroje (Distributed ledger technology - technológia distribuovaných záznamov), (2) implementácii legislatívy Európskej únie, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy bližšie určujúce organizačné požiadavky na obchodné miesta, (3) snahe o vykonanie opatrení na zníženie rizika v oblasti legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu pri emitovaní dlhopisov.

2. ZÁKONY, KTORÉ SA NOVELOU ZÁKONA O CENNÝCH PAPIEROCH A INVESTIČNÝCH SLUŽBÁCH MENIA A DOPLŇAJÚ

Dňa 24. apríla 2024 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 107/2024 Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách (ďalej len „zákon o CP“).

Okrem zákona o CP novelou dochádza aj k zmenám a doplneniam (1) zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov (ďalej len „zákon o burze“) a (2) zákona č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní (ďalej len „zákon o kolektívnom investovaní“).

3. ZMENY, KTORÉ NOVELA PRINÁŠA

A. ZÁKON O CP

Prvými zmenami, ktoré novela do zákona o CP priniesla je (A) zosúladenie a spresnenie definície finančných nástrojov definovaných v bode 10 prílohy I oddiel C smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi (ustanovenie § 5 ods. 1 písm.

j) zákona o CP) a (B) rozšírenie súboru finančných nástrojov o DLT finančné nástroje (ustanovenie § 5 ods. 2 zákona o CP), (C) zmenu podoby dlhopisov z listinnej na zaknihovanú podobu s výnimkou napr. pre štátne dlhopisy a komunálne obligácie na základe úlohy v rámci ktorej vyplýva Ministerstvu financií Slovenskej republiky vykonať opatrenia na zníženie rizika v oblasti legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu pri emitovaní dlhopisov (ustanovenie § 10 ods. 3 zákona o CP).

B. PREDCHÁDZAJÚCI SÚHLAS NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA

Zmeny nastali aj v oblasti predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska. V zmysle novelizovaného ustanovenia § 70 ods. 1 písm. c) zákona o CP platí:

„Predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska je podmienkou na voľbu osôb navrhovaných za členov predstavenstva obchodníka s cennými papiermi, vedúceho pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi, pričom to neplatí, ak ide o opakované zvolenie tých istých osôb na bezprostredne nasledujúce funkčné obdobie; ak činnosť obchodníka s cennými papiermi vykonáva banka alebo pobočka zahraničnej banky, týka sa predchádzajúci súhlas len tých osôb, ktoré budú zodpovedné za výkon činnosti obchodníka s cennými papiermi“ (ustanovenie § 70 ods. 1 písm. c) zákona o CP).

Zmena spočíva v tom, že na rozdiel od predchádzajúceho právneho stavu platí, že pokiaľ ide o opakované zvolenie tých istých osôb na bezprostredne nasledujúce funkčné obdobie, tak v tomto prípade nie je potrebné žiadať predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska.

Novinkou je tiež doplnenie nového ustanovenia **§ 70 ods. 9** zákona o CP („Obchodník s cennými papiermi alebo pobočka zahraničného obchodníka s cennými papiermi sú **povinní informovať Národnú banku Slovenska o opätovnom zvolení tých istých osôb za členov predstavenstva obchodníka s cennými papiermi alebo vedúceho pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi**“).

C. ÚČASŤ NA OCHRANE KLIENTOV

Ďalšími zmenami, ktoré novela priniesla do zákona o CP, sú zmeny v oblasti **účasti na ochrane klientov**.

V ustanovení **§ 83b** zákona o CP dochádza k **modifikácii ustanovenia § 83b ods. 5** zákona o CP a **doplneniu nových ustanovení § 83b ods. 6 a 7** zákona o CP.

„Účasť pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi v systéme ochrany klientov v Slovenskej republike **vzniká ku dňu uvedenému v oznámení fondu zahraničnému obchodníkovi s cennými papiermi o vzniku účasti pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi** žiadajúceho o dobrovoľné zapojenie do systému ochrany klientov v Slovenskej republike. **Dátum vzniku účasti pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi v systéme ochrany klientov v Slovenskej republike** zverejní fond bezodkladne na svojom webovom sídle. Účasť pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi v systéme ochrany klientov v Slovenskej republike **zaniká dňom uvedeným v oznámení fondu zahraničnému obchodníkovi s cennými papiermi o zániku účasti pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi v systéme ochrany klientov v Slovenskej republike**. Do zániku účasti pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi v systéme ochrany klientov v Slovenskej republike **musí byť uhradený aj ročný príspevok a mimoriadny príspevok do fondu vo výške podľa ustanovenia § 83a ods. 3 písm. c) a d)** zákona o CP. Fond zverejní na svojom webovom sídle **dátum zániku účasti pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi v systéme**

ochrany klientov v Slovenskej republike po splnení všetkých povinností pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi vyplývajúcich zo zákona o CP. Pobočka zahraničného obchodníka s cennými papiermi, ktorej zaniká dobrovoľná účasť v systéme ochrany klientov v Slovenskej republike, **je povinná zverejniť vo svojich prevádzkových priestoroch v slovenskom jazyku informáciu o dátume zániku dobrovoľného zapojenia do systému ochrany klientov v Slovenskej republike, ktorý bol zverejnený na webovom sídle fondu a oznámený zahraničnému obchodníkovi s cennými papiermi, až do zániku jej účasti v systéme ochrany klientov v Slovenskej republike**“ (ustanovenie **§ 83b ods. 5** zákona o CP).

„Fond vyplatí náhradu vyplývajúcu z dobrovoľného zapojenia pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi do systému ochrany klientov v Slovenskej republike **po vzniku nároku klientov pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi na náhradu za ich nedostupný klientsky majetok**“ (ustanovenie **§ 83b ods. 6** zákona o CP).

„Fond spolupracuje s domovským systémom ochrany klientov zahraničného obchodníka s cennými papiermi, aby sa zabezpečilo, že **klienti pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi, ktorá poskytuje investičné služby, vedľajšie služby alebo vykonáva investičné činnosti na území Slovenskej republiky, dostanú náhradu za nedostupný klientsky majetok bezodkladne a v správnej výške**. V rámci tejto spolupráce sa dohodne, ako prípadné vzájomné pohľadávky, ktoré môžu byť dôvodom započítania v rámci iného systému ochrany klientov, ovplyvnia **náhradu vyplatenú klientom pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi**“ (ustanovenie **§ 83b ods. 7** zákona o CP).

D. ZÁNİK ZÁLOŽNÝCH PRÁV K AKCIÁM CIEĽOVEJ SPOLOČNOSTI

Novela tiež ustanovuje **okamih zániku záložných práv k akciám cieľovej spoločnosti**, ktoré prešli na navrhovateľa. Zánik záložného práva nastane **až v závere celého procesu práva výkupu, teda v momente prechodu vlastníctva, kedy už došlo k**

zriadeniu úschovy na protiplnenie u poverenej osoby, Národná banka Slovenska udelila všetky potrebné predchádzajúce súhlasy a valné zhromaždenie schválilo právo výkupu, resp. boli splnené všetky prechádzajúce kroky práva výkupu. **Záložnému veriteľovi sa pritom naďalej zachová možnosť uspokojiť sa z protiplnenia zloženého u poverenej osoby**, avšak už bez možnosti vykonať záložné právo k akciám po prechode vlastníctva akcií na navrhovateľa. Záložní veritelia tak už nebudú môcť prípadným predajom založených akcií ohrozovať účel a zámer práva výkupu. Dopĺňa sa aj **následná registrácia zániku záložných práv z registra záložných práv aj bez súčinnosti záložného veriteľa**, t. j. centrálny depozitár po prechode vlastníctva k akciám na navrhovateľa automaticky bude môcť zaniknuté záložné práva vymazať, a **to bez potreby súčinnosti záložných veriteľov** (ustanovenie § 118i ods. 13 zákona o CP).

E. ZÁKON O BURZE

V rámci **zákona o burze** dochádza predovšetkým k **úprave v oblasti kontroly burzových obchodov**. Novelou dochádza k zosúladeniu zákona o burze s príslušnou legislatívou Európskej únie pre oblasť kontroly burzových obchodov.

Legislatíva Európskej únie v predmetnej oblasti **neobsahuje požiadavku, aby kontrolu burzových obchodov vykonávala osobitne určená osoba alebo osobitne vymedzený organizačný útvar**, a pre tento prípad preto postačuje organizačné vymedzenie kompetencií zamestnanca alebo zamestnancov, ktorí zodpovedajú za kontrolu burzových obchodov. Novela **ponecháva možnosť voľby burze cenných papierov, či za účelom kontroly burzových obchodov bude určený jeden alebo viacero kompetentných zamestnancov**, prípadne či takýto zamestnanci budú organizačne vymedzení v samostatnom útvare alebo či budú organizačne podliehať priamo pod generálneho riaditeľa.

Ustanovuje sa **povinnosť burzy cenných papierov zabezpečiť kontrolu burzových obchodov zamestnancom, ktorý zodpovedá za výkon kontroly burzových obchodov**, taktiež sa ustanovuje **povinnosť zamestnanca zodpovedného za kontrolu burzových obchodov burzové obchody systematicky sledovať a pripravovať podklady pre Národnú banku Slovenska a spoluprácu s ňou**. Ďalej sa rozširuje kontrola burzových obchodov aj na **mnohostranný obchodný systém** (ustanovenie § 13 zákona o burze).

F. ZÁKON O KOLEKTÍVNOM INVESTOVANÍ

Z pohľadu **zákona o kolektívnom investovaní** dochádza napríklad k ustanoveniu **možnosti správcovskej spoločnosti alebo určenej osobe opakovane požiadať o predĺženie lehoty určenej na dokončenie všetkých úkonov uvedených v ustanovení § 26 ods. 6 písm. a) až e) zákona o kolektívnom investovaní**, a to aj pre prípad, keď z objektívnych dôvodov **nemohla byť speňažená určitá časť majetku fondu**. Zároveň sa zavádza úprava, v zmysle ktorej **vypláti správcovská spoločnosť pomernú časť už speňaženého majetku podielnikom, aby nemuseli čakať, až kým dôjde k úplnému zrušeniu fondu po speňažení zostávajúceho majetku**. Správca alebo určená osoba má právo **vyčleniť si peňažné prostriedky na krytie nevyhnutných budúcich nákladov**, ktoré budú pravdepodobne vynaložené v súvislosti s držaním a predajom tých aktív, ktoré sa ešte nepodarilo speňažiť (ustanovenie § 26 ods. 7 zákona o kolektívnom investovaní).

4. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť **(A) čiastočne dňa 01. júna 2024 a (B) čiastočne dňa 01. januára 2025**.

Publikované dňa 22.06.2024.

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeníach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, autora článkov JUDr. Martina Točka prostredníctvom emailovej adresy jurkovic@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2024